

ปัลลจมีตุลยาธิกรณพหุพพิหิสมาส

ปัลลจมีตุลยาธิกรณพหุพพิหิสมาส คือ สมาสที่เมื่อสำเร็จแล้วมีบท
 อปาทาน (สถานที่จากไป) ในรูปวิเคราะห์เป็นประธาน แปลว่า มี.....

ลักษณะของสมาสนี้

๑. ในรูปวิเคราะห์บททั้งสองลงวิภัติ และวจนะเดียวกัน

๒. มี ย ศัพท์ประกอบด้วยปัลลจมีวิภัติ

๓. มี ต ศัพท์ประกอบด้วยปจมาวิภัติ

๔. สำเร็จแล้ว มีบทอปาทานในรูปวิเคราะห์เป็นประธาน

๕. เป็นได้ ๓ ลิงค์ เปลี่ยนลิงค์ไปตามนามนามที่ตนขยาย

การเปลี่ยน ย ต ศัพท์ในรูปวิเคราะห์ทั้ง ๓ ลิงค์

	เอกวจนะ	พหุวจนะ
ปุงลิงค์	ยสุมา โส	เยหิ เต
อิติลิ่งค์	ยาย सा	ยาส์ ता
นปุงสกลิ่งค์	ยสุมา ตं	เยหิ तानि

ตัวอย่างวิเคราะห์ใน ๓ ลิงค์

นิกคตา ชนา ยสุมา โส นิกคตชโน (คาโม)

(อ.ชน ท. ออกไปแล้ว จากหมู่บ้าน ไค อ.หมู่บ้าน นั้น ชื่อว่า มีชน
 ออกไปแล้ว)

นิกคตา ชนา ยาย सा นิกคตชนา (ธานี)

(อ.ชน ท. ออกไปแล้ว จากเมือง ไค อ.เมือง นั้น ชื่อว่า มีชนออกไป
 แล้ว)

นิกคตา ชนา ยสุมา ตํ นิกคตชนํ (รฎจ)

(อ.ชน ท. ออกไปแล้ว จากรัก ไต อ.รัก นั้น เชื่อว่า มีชนออกไปแล้ว)

อเปตํ วิณฺณํ ยสุมา โส อเปตวิณฺณาณ (มตกาโย)

(อ.วิณฺณ ไปปราศแล้ว จากกายอันตายแล้ว ไต อ.กายอันตายแล้ว นั้น เชื่อว่า มีวิณฺณไปปราศแล้ว)

อเปตํ วิณฺณํ ยาย सा อเปตวิณฺณาณา (มตกณฺญา)

(อ.วิณฺณ ไปปราศแล้ว จากนางสาวน้อยผู้ตายแล้ว ไต อ.นางสาวน้อยผู้ตายแล้ว นั้น เชื่อว่า มีวิณฺณไปปราศแล้ว)

อเปตํ วิณฺณํ ยสุมา ตํ อเปตวิณฺณาณํ (มตสรีร์)

(อ.วิณฺณ ไปปราศแล้ว จากสรีร์อันตายแล้ว ไต อ.สรีร์อันตายแล้ว นั้น เชื่อว่า มีวิณฺณไปปราศแล้ว)

นิกฺขนฺโต กิเลโส ยสุมา โส นิกฺกิเลโส (ภิกฺขุ)

(อ.กิเลส ออกแล้ว จากภิกฺขุ ไต อ.ภิกฺขุ นั้น เชื่อว่า มีกิเลสออกแล้ว)

นิกฺขนฺโต กิเลโส ยาย सा นิกฺกิเลสา (เถรี)

(อ.กิเลส ออกแล้ว จากพระเถรี ไต อ.พระเถรี นั้น เชื่อว่า มีกิเลสออกแล้ว)

นิกฺขนฺโต กิเลโส ยสุมา ตํ นิกฺกิเลสํ (กุตํ)

(อ.กิเลส ออกแล้ว จากตระกูล ไต อ.ตระกูล นั้น เชื่อว่า มีกิเลสออกแล้ว)

นิกฺขนฺโต อโย ยสุมา โส นิรโย (ปเทโส)

(อ.ความเจริญ ออกแล้ว จากประเทศ ไต อ.ประเทศ นั้น เชื่อว่า มีความเจริญออกแล้ว)

นิกฺขนฺโต อโย ยาย सा निरया (ธानी)

(อ.ความเจริญ ออกแล้ว จากเมือง ไค อ.เมือง นั้น ชื่อว่า มีความเจริญ
ออกแล้ว)

นิกขนุโต อโย ยสุมา ตัม นิรยัม (รฎจ)

(อ.ความเจริญ ออกแล้ว จากรัช ไค อ.รัช นั้น ชื่อว่า มีความเจริญออก
แล้ว)

อปคตภโย (เถโร)

อปคตัม ภยัม ยสุมา โส อปคตภโย (เถโร)

อปคตภยา (เถรี)

อปคตัม ภยัม ยาย สา อปคตภยา (เถรี)

อปคตภยัม (กุลัม)

อปคตัม ภยัม ยสุมา ตัม อปคตภยัม (กุลัม)

วितราโค (ภิกขุ)

วितราคา (ภิกขุณี)

วितราคัม (กุลัม)

แบบฝึกหัดท้ายบท

จงแปลเป็นภาษาไทย

อเถโก ทิสาวาสีโก ภิกขุ ราชคหา สาวตถึ คนตุวา สตถารัง
วนุทิตฺวา กตปฏิสนฺถาโร สตถารา ทฺวินฺนํ อคฺคสาวกานํ ฬาสฺวิหารัง
ปฺจุฉิตฺโต อาทิตฺโต ปฏฺจาย สพฺพํ ตํ ปวตฺตึ อาโรเจสิ ฯ